

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

**Pentru aprobarea Avizului asupra proiectului de lege
cu privire la modificarea Legii nr. 93/1998 cu privire
la patenta de întreprinzător**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul asupra proiectului de lege cu privire la modificarea Legii nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul economiei

Dumitru Alaiba

Ministrul justiției

Sergiu Litvinenco

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.

AVIZ
asupra proiectului de lege cu privire la modificarea
Legii nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător

Guvernul a examinat proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 390 din 26 octombrie 2022) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Proiectul menționat prevede acordarea posibilității îngrijitorilor de copii de a activa în baza patentei de întreprinzător. Potrivit notei informative, modificările propuse au drept scop ajustarea și punerea în aplicare a cadrului legal privind patenta de întreprinzător la cerințele Legii cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copilului. În acest mod, se urmărește legalizarea activității de îngrijitor/îngrijitoare calificat(ă) al/a copiilor.

În acest context, menționăm că proiectul Legii cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copilului, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 389 din 26 octombrie 2022) de către un grup de deputați în Parlament, este în proces de examinare, respectiv, acesta nu este definitivat și nu oferă claritate privind conținutul final al acestuia.

Remarcăm următoarele aspecte de ordin conceptual.

1. Comasarea proiectelor de acte normative

Dat fiind faptul că proiectul menționat și proiectul Legii cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copilului sunt conexe, se recomandă comasarea acestora într-un singur proiect, ceea ce va oferi posibilitatea abordării în complex a subiectului reglementat.

2. Determinarea ocupației (îngrijitor de copil) și a genului de activitate (servicii de îngrijire alternativă a copilului)

Denumirile ocupațiilor (funcțiilor și profesiilor) practicate de populația activă a Republicii Moldova și clasificarea lor pe grupe sunt stabilite în Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-2021), aprobat prin Ordinul nr. 11/2021 al ministrului muncii și protecției sociale. Conform punctului 2 din Ordinul nr. 11/2021 cu privire la aprobarea Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova, CORM 006-2021 se aplică în toate domeniile de activitate economică și socială și este obligatoriu pentru toate autoritățile administrației publice centrale și locale, întreprinderile, organizațiile și instituțiile, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, și pentru alte persoane juridice și fizice, care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova.

Proiectul conține completarea anexei la Legea nr. 93/1998 cu privire la patentă de întreprinzător cu două poziții noi ale genurilor de activitate, după cum urmează:

„2.52. Servicii de îngrijire alternativă a copilului:

- servicii de îngrijire individualizată a copilului;

2.53. Servicii de îngrijire alternativă a copilului:

- servicii de îngrijire a copilului de tip familial”.

Conform CORM 006-2021, personalul de îngrijire a copiilor se conține la clasa 5311 din grupa majoră 5, lucrători/lucrătoare din domeniul serviciilor și comerțului. Grupa de bază 5311, personal de îngrijire a copiilor, conține următoarele 3 tipuri de ocupații:

1) guvernant(ă), codul activității 531101;

2) îngrijitor/îngrijitoare de copii (dădacă), codul activității 531102 (ocupația se desfășoară în instituții sau organizații);

3) îngrijitor/îngrijitoare de copii (bonă), codul activității 531103.

Cu referire la cele menționate, evidențiem că anexa la Legea nr. 93/1998 cu privire la patentă de întreprinzător conține deja poziția 2.33. Servicii de guvernant(ă).

Tipurile activităților economice din Republica Moldova se conțin în Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM-2), aprobat prin Ordinul Biroului Național de Statistică nr. 28/2019, care este elaborat în conformitate cu Nomenclatorul de Activități Economice din Comunitatea Europeană (NACE, Rev. 2) și este armonizat integral cu acesta. Astfel, CAEM-2 reprezintă în sine un standard european similar cu clasificatoarele existente în țările Uniunii Europene. În acest context, ajustarea și revizuirea CAEM se realizează în strictă conformitate cu ajustările și revizuirile standardului european NACE. Conform punctului 105 din Normele metodologice de utilizare a Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei, activitatea angajatului (dădaca) este clasificată în clasa CAEM 88.91 „Îngrijire de zi pentru copii”. În același timp, CAEM-2 nu specifică atribuirea activității de guvernant(ă) sau bonă la o anumită clasă CAEM. Or, grupa de bază 5311 din CORM se referă la îngrijirea copiilor, inclusiv la îngrijirea de zi.

În contextul celor menționate, cu referire la articolul II din proiect, se recomandă examinarea oportunității comasării rubricilor din tabel și expunerea acestora în următoarea formulare:

„2.52. Servicii de îngrijire de zi pentru copii (bonă sau dădacă)	200	150	100”
---	-----	-----	------

cu stabilirea în proiectul Legii cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copilului a cerințelor privind nivelul de calificare.

Concomitent, articolul 4 alineatul (3) din Legea nr. 93/1998 cu privire la patentă de întreprinzător se va completa cu textul „2.33; 2.52”.

3. Forma organizatorico-juridică de activitate a îngrijitorului de copii

În Avizul la proiectul Legii cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copilului a fost expusă necesitatea diversificării formelor organizatorico-juridice de activitate a „îngrijitorului de copii”. Astfel, conform proiectului Legii cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copilului, „îngrijitorul de copii” va presta servicii de îngrijire a copiilor, ceea ce constituie activitate de antreprenoriat. În acest sens, menționăm că formele organizatorico-juridice ale activității de întreprinzător sunt stabilite în Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi. Proiectul de lege prevede desfășurarea activității „îngrijitorului de copii” doar în baza patentei de întreprinzător. Considerăm această prevedere limitativă, or, conform Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, un antreprenor, în cazul respectiv – un „îngrijitor de copii”, are dreptul să decidă, la libera sa alegere, desfășurarea activității sub orice formă organizatorico-juridică de desfășurare a activității de întreprinzător, indiferent dacă activitatea are loc la domiciliul copilului sau la reședința „îngrijitorului” sau la o întreprindere/instituție/organizație etc. Respectiv, patenta de întreprinzător poate fi o opțiune, dar nu unica opțiune.

De asemenea, poate fi utilizată și desfășurarea activității „îngrijitorului de copii” în baza contractului de prestări servicii, fără ca „îngrijitorul de copii” să fie înregistrat în calitate de subiect al antreprenoriatului, însă cu condiția deținerii calificării necesare.

Dat fiind faptul că proiectul prezentat spre examinare este conex proiectului de lege menționat *supra*, considerăm că asupra oportunității acestuia se va putea pronunța după definitivarea inițiativei legislative.

Cu referire la conținutul proiectului de lege, în denumirea proiectului, cuvintele „cu privire la”, în primul caz, se vor substitui cu cuvântul „pentru” în vederea evitării dublărilor.

La articolul I, cu privire la completarea articolului 4 cu alineatele (3²) și (3³), menționăm că, potrivit prevederilor proiectului Legii cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copilului, pentru exercitarea activității de îngrijitor atât prin acordarea serviciilor de îngrijire individualizată a copilului, cât și de tip familial, sunt stabilite aceleași cerințe la articolul 15.

Astfel, referitor la prezentarea împreună cu cererea de eliberare a patentei a copiei diplomei sau de pe alt act privind studiile ce confirmă nivelul de calificare necesar, în conformitate cu articolul 15 alineatul (1) litera b) se menționează că persoana trebuie să fie calificată în domeniul îngrijirii copiilor cu vârsta până la 3 ani, nefiind specificată necesitatea studiilor superioare în acest caz, iar la alineatul (2) litera b) se prevede dovada ce atestă calificarea de îngrijitor de copii.

De asemenea, pe lângă cele enumerate la alineatele (3²) și (3³), se solicită prezentarea raportului de evaluare psihologică eliberat în condițiile legii.

Mai mult decât atât, Serviciul Fiscal de Stat nu are competența de a verifica certificatul sau alt act de studii, dacă persoana întrunește toate condițiile pentru a practica activitatea respectivă. Astfel, considerăm că în proiect urmează a fi

prevăzut faptul că patentarul va prezenta un certificat/aviz emis de către autoritatea publică centrală investită cu competența de a verifica toate circumstanțele de fapt și de drept, pentru acordarea unei calificări pozitive de a practica activitatea vizată.

La alineatul (3³) se propune de a substitui cuvintele „hotărâre judecătorească rămasă definitivă” cu cuvintele „hotărârea definitivă a instanței de judecată”.

În același timp, la alineatele (3²) și (3³), textul „adeverința medicală eliberată de medicul de familie, conform formularului aprobat de Ministerul Sănătății” urmează să se substituie cu textul „concluzia medicală pentru admiterea la serviciu de îngrijire a copilului, eliberată conform actelor normative aprobate de Ministerul Sănătății”.

Completările propuse la articolul 8 alineatul (1) cu literele h) și i) și la articolul 9 alineatul (1) cu litera d) necesită a fi revizuite, întrucât, conform articolului 3 alineatul (11) din Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător, patenta nu poate fi retrasă de la titularul ei. Ca o soluție în cazul respectiv se recomandă modificarea literei e) alineatul (1) de la articolul 8 din Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător, prin substituirea cuvintelor „sanțiuni administrative” cu cuvintele „sanțiuni contravenționale sau pedepse penale”.

În subsidiar, remarcăm că termenul „sistarea activității” nu corespunde reglementărilor normative relevante activității comerciale/de întreprinzător, care operează cu noțiunile „încetarea” sau „suspendarea” în raport cu aceste activități.

Concomitent, la articolul 9 alineatul (1) litera d) „în cazul constatării neconformității deținătorului de patentă prin încălcarea legii speciale și regulilor aprobate de către Guvern” considerăm că organul de drept urmează în toate cazurile să informeze Serviciul Fiscal de Stat, în vederea suspendării patentei. În acest sens, textul „și/sau” urmează a fi substituit cu cuvântul „și”. Totodată, este necesară substituirea cuvintelor „serviciul fiscal” cu cuvintele „Serviciul Fiscal de Stat”, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 395/2017 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Serviciului Fiscal de Stat.

La articolul II, la alineatul (2) semnalăm că, în conformitate cu articolul 3 alineatul (1) din Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător, patenta se eliberează pentru unul din genurile de activitate, a căror listă se anexează la lege. Astfel, anexa menționată, fiind parte integrantă a Legii nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător, poate fi completată doar prin lege în comun cu modificările ce se propun la Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător, dar nu de către Guvern, așa cum prevede proiectul. Această completare se va reda ca o normă distinctă în cadrul articolul I, după cum urmează:

„Anexa la lege se completează cu pozițiile 2.52 și 2.53 cu următorul cuprins:”, în continuare fiind redat conținutul pozițiilor astfel cum sunt propuse spre completare prin proiect.

Suplimentar, referitor la nota informativă, relevăm despre lipsa descrierii compartimentului IV „Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi” din nota prezentată la proiectul de lege.

În contextul celor sus-menționate, Guvernul susține de principiu proiectul nominalizat, cu definitivarea acestuia conform obiecțiilor și propunerilor expuse.